

aan alle zijden is afgeschermd tegen elke interpretatie, die de relatie tot het koninkrijk Gods niet meer ten volle honoreert en de evenredigheid fixeert vanuit een buiten dat rijk omgaande „justitia distributiva”, die iets anders is dan de trouw van God.¹¹⁶⁾

Het is op grond van het voorafgaande beslist onverantwoord de R. K. verdiensteleer tegemoet te treden in de weg van een verzwakking van het verband tussen het goede werk en het loon. Het zal niet mogen gaan om een minder sterk accent op die wisselwerking, die ons door het Woord Gods met zulk een diepe eschatologische ernst voortdurend wordt aangewezen. De oogst moge Gods verrassing zijn en blijven en dat God zelf de tranen van de ogen zal afwissen, moge een onvoorstelbaar intiem geheimenis blijven, dat geheim is niet contingent, maar staat in aangewezen relaties, die in het kerugma functioneren met onmiskenbare duidelijkheid. Het koninkrijk Gods met zijn nieuwe dimensie van zegening en kracht neemt deze verbanden volstrekt ernstig — tegenover alle annihilatie en quiëtisme — en men vergist zich zeker niet, wanneer men vanuit de prediking van het koninkrijk Gods ontdekt, dat het noodzakelijk is boven het dilemma: „eudaemonisme of belangeloze vroomheid” uit te grijpen, omdat dit dilemma zelf wegvalt vanuit het centrale van het koninkrijk: de *dienst* van God, de liefde tot God en de liefde tot de naaste. Om der wille van deze dienst en deze liefde is de „amour désintéressé” een onmogelijk ding, maar zeker ook de egoïstische vroomheid. Deze laatste wordt echter niet verworpen door er een „amour pur” tegenover te stellen, maar doordat de mens op een zodanige wijze over het loon wordt onderwezen en door het loon wordt gelokt, dat hij het *op die weg* meer en meer verleert, God

¹¹⁶⁾ Het gaat dus niet om een miskenning zelfs van de „eer”, die de mens ontvangt. De Schrift zelf spreekt van die lof (vgl. Rom. 2 : 29; 1 Kor. 4 : 5). Men denke in dit verband ook aan het „eren” van de mens *door God zelf*: „Indien iemand Mij dienen wil, de Vader zal hem eren” (Joh. 12 : 26). De structuur der verbanden is het, die het onmogelijk maakt hier van verdienstelijkheid te spreken. Daaruit valt te verklaren, dat in de kerk — op grond van de Schrift — *wel* werd gesproken van het geloof, dat rechtvaardigt en de wereld overwint, maar niet van de *verdienstelijkheid* van het geloof. Zie Heidelb. Catech. Zondag 23.